

Aan de leden van de gemeenteraad van Loon op Zand
c.c. college van B&W

Betreft: rekenkamerbrief nr. 2 energietransitie
Loon op Zand, 28 februari 2020

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding: grip op energietransitie?

Deze rekenkamerbrief is een onderdeel van een meerjarig programma van het thema energietransitie. De reden waarom de rekenkamercommissie voor dit onderwerp heeft gekozen is dat de energietransitie niet alleen zeer omvangrijk is -volgens kenners gaat het om een transitie die 'groter en complexer is dan het sociaal domein' – maar het is ook een zeer complexe transitie die alle domeinen binnen een gemeente omvat: fysiek, sociaal en economisch. De eerste brief is in december 2018 aan de raden voorgelegd.

Doel rekenkamerbrief nr. 2

De rekenkamercommissie heeft in 2019 een beschrijvend onderzoek uitgevoerd met de volgende doelen:

1. Een kort overzicht geven van de ambities van de gemeenten Dongen, Goirle en Loon op Zand (beleidsdocumenten) en de stand van zaken tot nu toe.
2. Het geven van suggesties voor maatregelen (aanvullend aan de REKS) die de gemeenten kunnen treffen om hun (ambitieuze) doelen te realiseren.

De rekenkamercommissie beseft dat het beleidsveld (energietransitie) in beweging is en voor de gemeenten een complexe taak is.

Beeld gemeenten Dongen, Goirle en Loon op Zand

In hoofdstuk 2 van de nota van bevindingen staan de gegevens voor de gemeenten Dongen, Goirle en Loon op Zand. Alle drie de gemeenten hebben ambitieuze lange termijn doelstellingen geformuleerd voor hun klimaatbeleid. De trends over de afgelopen jaren laten zien dat de gemeenten nog ver verwijderd zijn van de doelstellingen. Grootschalige opwekking van hernieuwbare energieprojecten (zonneweiden, windturbines, overige hernieuwbare bronnen) kunnen echter bijdragen aan het benaderen van

de gestelde doelen. Voor zowel hernieuwbare warmte als windprojecten geldt dat alle gemeenten nog in een verkennend stadium verkeren. Op korte termijn is er daarom nog geen grote bijdrage te verwachten van deze bronnen aan het doelbereik.

Beeld gemeente Loon op Zand

In onderstaande tabel wordt een samenvattend overzicht gegeven van de klimaatdoelen en beleidsvoornemens van de gemeente Loon op Zand (cijfers op basis van landelijke Klimaatmonitor).

Loon op Zand	
CO₂-reductie	
Doel	- 100% (energieneutraal) in 2050
Stand van zaken 2017 CO ₂ -reductie t.o.v. 2010	+ 1%
Aandeel hernieuwbare energie	
Doel	100% circulair in 2050
Stand van zaken 2017	6,1%
Andere beleidsvoornemens (stand van zaken 2019)	
Zon	Efteling: -100% energie neutraal in 2030 8 ha zonneparken - 7 mln kWh
Zekerheid beleidsvoornemens	Voornemen

In het coalitie-akkoord 2019-2022 (met de titel: ‘Schouders eronder samen vooruit’) is als doelstelling opgenomen:

“Loon op Zand is een gemeente waar het duurzaam wonen, recreëren en werken is. In 2030 leveren we een belangrijke bijdrage aan de Global Goals van de Verenigde Naties voor een duurzamere en leefbaardere wereld. In 2050 zijn we energie neutraal, groen, klimaatbestendig, schoon en circulair. We zetten de noodzakelijke stappen om deze doelen te halen.”

In Loon op Zand werd in 2017 ruim 6% van de energie duurzaam opgewekt. Dit is iets minder dan het landelijk gemiddelde van 7%. Om de doelstelling van energieneutraliteit te behalen, is nog een flinke opschaling van het aandeel duurzame energie nodig.

Een eerste inventarisatie naar de mogelijkheden van duurzame elektriciteitsproductie binnen Loon op Zand is gedaan:

- De Efteling heeft zichzelf de doelstelling opgelegd om in 2030 Energieneutraal te zijn. Dit wordt gerealiseerd door zonnepanelen boven de parkeerplaatsen aan te brengen.
- Binnen Loon op Zand is er een grote boerderij die zon-PV wil aanbrengen en daarmee 24.000 kWh teruglevert aan het net.

Het college heeft als beleid dat er geen windmolens of zonnevelden komen op gronden met cultuurhistorische waarden, voedselteelt en natuurgebieden. De gemeenteraad is nog terughoudend met de realisatie van windmolens. Voor de toekomst wordt deze optie niet uitgesloten:

- Gedacht wordt aan een initiatief zoals Spinderwind. Dit betreft een initiatief van het Energiecollectief in de gemeente Loon op Zand en 10 andere energiecoöperaties in de regio om, samen met Energiefonds Brabant, te komen tot een windmolenpark in Tilburg. De vier windmolens leveren straks net zoveel duurzame elektriciteit als 7.500 huishoudens verbruiken.
- Gedacht wordt aan realisatie van windmolens op de vloeivelden (oude waterzuivering vanuit de 19e eeuw). Het betreft het gebied van 8 ha tussen de Bergstraat en het Blauwe Meer nabij de N261 (Tilburg-Waalwijk). In dit gebied is bodemverontreiniging geconstateerd. Mogelijk is het wel geschikt voor duurzame elektriciteitsproductie.

Wat betreft de warmtevoorziening in de REKS is de gemeente Loon op Zand, net als Dongen en Goirle, nog in de verkennende fase.

Er is echter geen zicht op hoe de doelstellingen na 2030 gerealiseerd kunnen worden.

Conclusie

De rekenkamercommissie constateert dat de gemeenteraden ambitieuze doelen hebben gesteld voor energietransitie; en dat de colleges actief bezig zijn om invulling te geven aan de gestelde doelen.

De rekenkamercommissie constateert dat het beleid ter zake van energietransitie bij Rijk, REKS Hart van Brabant en gemeente in ontwikkeling is.

De rekenkamercommissie meent dat aanvullende maatregelen, zoals die welke staan vermeld in hoofdstuk 3 van de nota van bevindingen, kunnen helpen een voortgang op de doelen te realiseren in 2030 en 2050. De implementatie van de hierboven opgesomde moties geven een aanzet in die richting.

Aanbevelingen

Het handelingsperspectief van de gemeenteraden bij energietransitie kan worden verbeterd. Hiertoe doet de rekenkamercommissie vier aanbevelingen aan de gemeenteraad:

1. Monitor en stuur op realisatie van het aandeel hernieuwbare energie in de komende jaren.
2. Geef daarnaast B&W de opdracht een visie te geven op overige aanvullende klimaatmaatregelen, die staan vermeld in hoofdstuk 3 van de nota van bevindingen.
3. Monitor en stuur op realisatie van de doelen voor energietransitie in 2050.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens de Rekenkamercommissie Dongen, Goirle, Loon op Zand

John Verhoeven
Voorzitter

Bijlagen

1. Nota van bevindingen Energietransitie Dongen, Goirle en Loon op Zand
2. Rekenkamerbrief nr. 1 energietransitie (december 2018)